

fræmhøve, at den nuværende Krigsminister har foreslået et Fort paa Middellgrund, medens den daværende Krigsminister forlangte et Fort paa Stubben, haa tør jeg dog henviise til, at disse Forter ere bestemte til at beskytte det samme Løb. Det Samme gjælder, naar Talen er om Kjøbenhavns Befæstning, hvilkens den nuværende Krigsminister ikke paa nogen Maade har opgivet. Naar det ærede Medlem spørger, om man endnu tror at kunne udføre Befæstningsanlæg om Kjøbenhavn mod Landsiden for 6 Millioner, saaledes som den daværende Krigsminister foreslog, da vil jeg dertil sige, at for det Første var det 6,900,000, der blev forlangt, og dernæst, at de Beregninger, der dengang vare gjorte, smykkede sig til Arbeidspriser, der vare betydelig mindre end de Priser, vi have lært at kjende i den senere Tid. Dette er imidlertid ikke Sovevdsagen; men det, der er Sovevdsagen, er, at den daværende Krigsminister udtalte i Anmærkningerne til det Forslag, han foreslogde, at med de Midler, der blev søgte, havde man et dobbelt Formaal for sig; for det Første at stabe en Beskyttelse for Kjøbenhavn, der kunde sikre den mod Overrumpling af Bombardement af Fjeldstyks, og for det Andet at anlægge alle disse Beskyttelsesmidler paa en saadan Maade, at de ikke traadte hindrende i Veien, hvis man senere skulde bestemme sig til at give Planen et mere uvidet Formaal. Det synes ikke, at der her kan paavises saa stor en Uoverensstemmelse. Naar der har været talt om Aggersøfjunds spørgsmaalet, saa skal jeg i een Retning erklære mig enig med det ærede Medlem for Præsyt Amts 6te Valgfreds (Bøffen), der ogsaa talte om denne Sag idag og brugte den almindelige Udtrykk, at naar Talen var om Befæstning, maatte man ikke stille Hær og Flaade ad. Det er ogsaa min bestemte Overbevisning, det er den Betragtning, hvorfra jeg hele Tiden er gaaet ud, naar jeg har overvejet dette Spørgsmaal. Men da jeg ikke tror, at man ved Aggersøfjund kan opnaa Befæstningsanlæg, hvorved der kan blive en nødvendig Støtte og Sikring for Hær og Flaade, uden at komme til saa uforholdsmæssige Udgifter, som vi paa ingen Maade kunne overse, saa kan jeg ikke anse Aggersøfjund for et for Hær og Flaade fælles Støttepunkt. Der blev af det ærede Medlem for Præsyt Amts 1ste Valgfreds (Scavenius) sagt, at man vanskeligt kunde bedømme Forholdene ved Aggersøfjund. Det indrømmer jeg villigt, at for os, som ikke ere i høiere Grad sagkyndige, er det meget vanskeligt at sælde en afgjørende Dom derom; men naar man er personlig kjendt i denne Egn, der omgiver Skjælsfjor og Aggersøfjund, og kjender de enkelte Byers og Baffers og Dale's Beliggenhed, og man har tænkt paa de tidligere og i den senere Tid paa saadanne Forhold, tror jeg nok, at man kan danne sig en Mening om Muligheden af at finde et Støttepunkt der baade for Hær og Flaade. At man der kan finde et Støttepunkt for Flaaden, det

indrømmer jeg, og at man kan gjøre dette Støttepunkt mer eller mindre stærkt ved Anlæg af Batterier og Mineledninger paa begge Sider af de tre Løb, der er ved Aggersø, Dmø og Stignæs, er jeg overbevist om; men stabe en Befæstning mod Landsiden, der kan blive en egentlig Befæstning, det tror jeg ikke paa. Jeg er kjendt med disse Egne og veed, hvorledes Spiderne ligge for hinanden, hvorledes de ere lavere i Nærheden af Skjælsfjor og den Del af Sjælland, der ligger umiddelbart omkring Aggersøfjund; men jeg veed ogsaa, hvorledes de have sig den ene over den anden henimod Slagelse og Næstvedsiden, saaledes at dersom vi skulde bruge de Spider, som kunne siges at være de egentlige dominerende for Terrainen til alle Sider, komme vi i en saadan Afstand fra Aggersøfjund og til en saadan Udstrækning af Befæstningsanlægene, at de blive langt større, end et Befæstningsanlæg vil blive omkring Kjøbenhavn. Der er kun een Side, hvor der med nogenlunde Rimelighed kan blive et dominerende Punkt. Det er i en saadan tænkt Fæstnings vestre Flanke, ved Boeslunde Baffet, som ligger i rimelig Afstand fra Sundet og have en saadan dominerende Højde, at de kunne have Betydning; men mod Nord og tilvæls mod Nordøst ere Forholdene forskjellige derfra, og jeg tror ikke, det er muligt for de Bølg, vi kunne affe til Fæstninger, at finde Anlæg der, som vi kunne bruge. Det tror jeg derimod er muligt ved Kjøbenhavn. Der er en Række af Spider fra Kallebodstrand og om til Drefund, der have en saadan Beliggenhed, at de, naar de benyttes forstandigt, kunne tjene som et udmærket Grundlag for Anlæg af befæstede Punkter til at forsvare Byen, og til at tjene til et virkeligt Støttepunkt baade for Hær og Flaade. Jeg har til Slutning kun en Bemærkning at gjøre til de Herrer her i Thinget, som væsentligst have talt mod de forskjellige Anlæg, og det er, at der i alle deres Udtalelser efter min Opfattelse er en meget betydelig Mangel, nemlig den, at de vel kunne kritisere Alt, hvad der er forelagt, men paavise Noget, der med Rimelighed kan findes at være brugbart istedetfor, have de, i det Mindste til Dato, ikke kunnet, og jeg tvivler om, at de ville kunne det.

Conseilspræsidenten (Jonnesbech)

Jeg ønsker ikke at lade denne Diskussion gaa til Ende uden ogsaa at have taget Ordet for de faa Bemærkninger, som disse Dages Diskussion have givet mig Anledning til. Værdige Herrer have begyndt med at ønske yderligere Oplysninger baade fra Udenrigsministeren og Finanzministeren, og jeg skal da sige, at skjøndt jeg tror, at et æret Medlem, der har udtalt sig derom, har fuldstændig Ret i, at De neppes ville kunne faae mere at vide af Udenrigsministeren betæffende de udenrigske Forhold end det, de ærede Herrer selv vide,